

TAHLE VYTRŽENÍ ZE STEREOTYPNÍCH ŽIVOTŮ

Bianca Bellová: Tyhle fragmenty
Host, Brno 2021, 198 s.

Martin Kostolný

Bianca Bellové vyšla sbírka *Tyhle fragmenty* o osmnácti krátkých povídkách. Jedná se o autorčin prvním uceleným povídkovým soubor. Pouze pět textů bylo napsáno přímo pro knižní vydání, zbytek byl publikován již v minulosti v časopisech nebo v Českém rozhlasu jako audiopovídky.

Texty povídek se vyznačují nápaditou, nezvleklou popisností, daří se jim dostatečně prokreslit a nasvítit časoprostor pro účely příběhu. Tomu mimo jiné napomáhá úsporná a sugestivní přímá řeč využívající expresivní výrazy. Hrdinové většinou pocházejí z rodin patřících do střední nebo nižší střední třídy. Narativy jsou tematicky zasazeny do obvyčejných, stereotypních životů aktérů, které více či méně naruší nenadálá událost nebo třeba jen malé vybočení z pěny dní.

Sbírku otevírá eponymní povídka, která nastiňuje vztah syna (zároveň protagonisty a vypravěče) k matce, a především k despotickému otci. Text je uvozen konstatováním, že existuje psychoterapeuty doložené paradigma o snaze zavděčit se rodičům, zejména tomu, kterému je potomek úplně lhostejný. V knize na sebe tuto roli bere otec: tato figura se objevuje i v několika dalších povídkách. V jednom z textů má vznětlivou náladu, vystupuje jako hulvát: „*Jsi tak škaredá, že už takhle každého vyděsíš, tak prosím tě radši aspoň nemluv.*“ („*Tyhle fragmenty*“, s. 14) Jinde zaujímá až autoritářské postavení: „*Ve zl z trochu rozladěného otce autem [...] matka seděla*

na zadním sedadle jako pěna a tiskla v ruce kapesník.“ („*Pro otce*“, s. 186) Na dalším místě zaujímá otec klišovitou roli záletníka: „*Řekne manželce, že si ze služební cesty ještě zaskočil domů, protože se mu hrozně stýskalo, a všichni budou šťastni.*“ („*Žižkov, Žižkov*“, s. 50) Táta z povídky „*V pěti*“ je vyobrazen v krajně nezodpovědné roli: „*Která ženská by si dovolila odejít od dvou pubertálních dětí? Aniž by jim zajistila obživu?!*“ (s. 172)

V tomto specifickém kontextu vyniká zvláštní kontrast s autorčím článkem „*Proč nejsem feministkou*“ (*iLiteratura*, 2019), v němž se staví skepticky vůči současným feministickým tématům, která považuje za vymyšlená, případně již vyřešená. Psychický ani fyzický útlak nevnímá jako genderově specifický nebo systémový problém, ale spíše jako projev omezenosti konkrétních aktérů. Texty povídek nicméně v několika případech pracují s maskulinní nadřazeností, zatímco ženské postavy se v obdobných polohách nevyskytují. Zdá se tedy, že rodinná toxicita je v textech přece jen genderově specifická, jakkoli mužské postavy obecně zaujímají i pozitivní role.

V mikropovídce „*Žižkov, Žižkov*“ můžeme pozorovat, jak se autorský vypravěč místy převléká do hlavní postavy a prolíná se s myšlenkovými pochody hlavního hrdiny: „*Dneska ji pustí k vodě. Najednou si uvědomil, jak moc mu jde na nervy.*“ (s. 50) Tento aspekt se objevuje i v dalších textech. Na povídce „*Žižkov, Žižkov*“ je pozoruhodná především odvá-

zanější potutelnost autorky; v průběhu děje se postupně naplní karma jednoho z hrdinů množstvím opovrženímhodných činů, které se mu pak fatálním způsobem vrátí.

Jakkoli mají povídky díky úsporným rozhodům odlehčenější tón, často vyznívají pro zvolené téma tíživě. V brilantní povídce „*Prší, Vivien*“ se ocitneme v kůži dědy, ke kterému na prázdniny přijede vnuk Tobiáš ve stavu klinické deprese. Na rozloze dvanácti stran se daří zkonstruovat hlubší vhled do vztahu obou protagonistů, zvlášť věrně je vyobrazena perspektiva dědečka.

Autorka zvládá velmi dobře vyprávět příběh z pozice chlapců různého věku, ať už mluvíme o první části úvodní povídky „*Tyhle fragmenty*“, nebo třeba o postavě Pepého z povídky „*Chobotnice*“: „*Kdyby se na mě matka ptala, tak jí řekni, že jsem se šel projít. Řekni si jí to sám! chtělo se mu vyhrknout, ale dost rychle si uvědomil důsledky takové nerozvážnosti [...] a prohodil: ,Máma se na tebe stejně nikdy neptá.*“ (s. 101)

Skromný rozsah jednotlivých povídek nebrání ponořit se plně do děje, příběhy na několik stránek jen v některých případech neumožňují hlubší dopad na čtenáře a působí dojemem hříčky. Ačkoli soubor obsahuje osmnáct povídek, každá má v knize své místo a dohromady tvoří sourodý celek. ■